

KJAK

Havnarskansi, framburður og friðingarmyndugleikin



Johan M. Restorff

Vit havnarfólk eru flest øll góð við Skansan. Men, hvat er Skansin í dag?

Gongur tú ein túr á skansaøkinum er lítið og einki, sum fangar og sigur frá søguni.

Jú, har standa tvey »skrímsl« av kanónum, sum hersetingarvaldið lat standa eftir sum gávu til landið.

Onkur hevur nevnt, at hesar eru tiknar av kenda

kríggsskipinum HOOD, og tí eru søguligar.

Meg minnst aftur á, tá ein sum smádrongur fór út á Skansan, saman við javnaldrum, at spæla og hugna okkum. Tá stóðu fleiri bygningar eftir bretum á økinum, og alt var hampað og ruddiligt.

Ein dani, sum arbeiddi við fyrstu havnarbyggingina eftir kríggið, búði í einum av bygningunum við familju síni. Sonurin, minti ikki sørt um »Dennis«, sum vit kenna frá teknirøðini: Eitt sindur »buldrasligur«. Nátturliga helt hann til á økinum við heimið á skansaøkinum.

Vit aðrir undraðust á kanóninar, sum í okkara eygum tiktist »risastórar«, og vit spældu við tær.

Kanóninar vóru intaktar, brúkiligar, sum bretar høvdu brúkt tær líka til 2.

veraldarbardagi endaði, og hersetingarvaldið fór úr Føroyum. Tær kundu snarast allar vegir og upp og niður, lættliga, sum tú vindur eina seymimaskinu.

Hettar vóru upplivingar, sum havnardeingir gleddust um. Tað eg minnst, gjørdi eingin av okkum seg inn á nakað, og hverk kom ikki upp á tal.

MEN, hesin danski drongurin, sum búði á økinum, sást mangan »pilka við« og skrúvaði ymist av kanónunum, og onkur helt, at hann helst hevði fyllt beton í gearini, sum gjørdi at kanóninar kundu snarast nærum allar vegir. Nú stóð alt fast – og veður, vindur og rustur fingi loyvi til at oyða hendan minnisvarða eftir 2. heimsbardaga.

Her er sjón fyri søgn, hvussu lítið okkara myndug-



leikar hava gjørt til verju, varðveitslu av minnislutum á skansaøkinum – og hesir hava karga søgu at bera nútíð og framtíð.

Best hevði verið, um hesir skamplettir blivu burturbeindir, sum nú eru ein skomm fyri friðingarnevndir

og tey sum annars ábyrgda av økinum: Havnar Skansi.

Haldi ikki, at Skansin missir virði, um arkitektur og fakfólk finna eina virðiliga loysn fyri skansaøkið, at hetta fellir væl inn í heildarmyndina - sum - virði, prýði og varði.

Sera týðningamikið, at framburður og inntøka ikki verður hindrað av at nøkur síggja seg blind á eitt fornminni, sum uttan iva kemur meira fram, um nútíðin ger karmarnar rundanum.

SKANSIN FER ONGAN VEG.

Framhald av síðu 13 – Løgmaður og landsstýrismaðurin sparka niðureftir!

TÍÐARGREIN

hevi eittans endamál, og tað var at landsstýrismaðurin sjálvur kundi skáka sær undan ábyrgd.

Hesin atburður er onki minni enn ótrúliga ódámlicur og simpul, og avdúkar bert ein kynikara, sum ikki skýggjar nakrar miðlar, tá tað snýr seg um at bjarga sínum egna skinni og persónligu egináhugamálum.

Gjörd lógarbrot rættvísgera nýggj lógarbrot

Tað sum harafturat skelkar ikki sørt er, at tað eru røddir frammi, sum alment bera í bótufaka fyri hesum svansinum hjá Johan Dahl við skattaborgarans peningi.

Hví hetta verður gjørt er heilt og aldeilis undrunarvert, og hvørjum endamáli tað skal tæna, soleiðis at legitimera brot á galdandi lógir, er als ikki til at skilja.

Sum sokallaða verju fyri Johan Dahl verða nevnd ein long røð av brotum á stýrisskipanarlógina, sum ongantið hava fingið nakrar avleiðingar, og sum nú skulu rættvísgera, at landsstýrismenn í framtíðini als onga skyldu hava til at virða hesa lóg, sum løgtingið hevur samtykt skal vera galdandi í Føroyum.

Eisini vera stýrisskipanarlóg og lóg um ábyrgd landsstýrismanna vavdar upp í ein ellibita, sjálvt um tær eru tvær sjálvstøðugar og fullkomuliga atskildar lógir.

Sigast má, at her er ikki annað enn talan um eitt burturbrigdi, ella tað sum á donskum eitur ein ”afledningsmanøvre” fyri at avleiða hugsanina hjá fólki burtur frá tí, sum málið veruliga snýr seg

Nei, – breið semja var í samgonguni um, at fyri at reinsa Johan Dahl, so skuldi sparkast niðureftir. Ábyrgdin av mandatsvikinum, sum Johan Dahl hevði sambært galdandi lóg, skuldi ístaðin smoyggjast niður yvir hesi neyðars starvsfólk á Strandferðsluni

Björn á Heygum

um, nevniliga, um man í Føroyum í heila tiki skal taka nakrar politiskar avleiðingar av at handla í heimildarloysi og beinleiðis í stríð við eina lóg, sum er samtykt á Føroya Løgtingi.

Hesin hugburður er ikki bert vandamikil, men eisini ein beinleiðis uppskrift uppá, hvussu eitt rættarsamfelagið kann undirgravast innanífrá.

Treytaleyst álit frá limum í Landsstýrismálanevndini

Á einum fundi í Sambandsflokkinum áðrenn viðgerð og atkvøðugreiðslu um misálit fekk Johan Dahl sannfært sjálvt limin í Landsstýrismálanevndini, Eivind Jacobsen, sum beint frammanundan persónliga hevði staðfest, at Johan Dahl hevði brotið tvær grundleggjandi lógir av alstórum týðningi, nevniliga

Stýrisskipanarlógina og Játtanarlógina – at hesin sami Jóhan Dahl nú beint aftaná – als, als onki ólógligt hevði gjørt. – Álitid hjá Eivind Jacobsen á landsstýrismannin hevði ongantið verið størri enn tað sama – og hann stuðlaði honum treytaleyst!

Hin limurin í Landsstýrismálanevndini, Jóan Magnus Rasmussen, var líka sannførandi. Heldur ikki hann ivaðist nakrantíð í, at Játtanarlógin og Stýrisskipanarlógin vóru brotnar, men álitid á Johan Dahl var hvørki stokkið ella hvokkið av hesum lógarbrotum – hann stuðlaði honum treytaleyst!

Løgmaður niðurgerð starvsfólk á Strandferðsluni

Undir viðgerð av misálitinum kom sjálvur løgmaður upp á røðarpallin og tók dømir úr grann-

skoðarafrágreiðingini viðvíkjandi Strandferðsluni um hvussu lítið fantilsí tað hevi verið á stýringini á stovninum – sum Johan Dahl hevði ábyrgdina av!

Her vóru nevndar hundraðtals rokningar, sum ikki vóru bókaðar og ovurstórar upphæddir upp á nógvar millionir, sum vóru goldnar einstakan dag. Øsing og herindi løgmans á tingsins røðarapalli sneiddu snildisliga uttan um landsstýris-mannin, men vóru ístaðin beinleiðis holvdar útyvir henda neyðars figgjarleiðara, sum var hjástaddur, men ikki hevði ein livandi kjans fyri at verja seg.

Alt hetta buldur løgmans – við háfloygdum samanberingum við Sunkist og annað gott – hevði sjálv-sagt bert eittans endamál, og tað var at reinsa tann veruliga seka, nevniliga landsstýrismannin Johan Dahl.

Respektin hjá lögmanni fyri løgtinginum kann eisini liggja á einum vissum stað. Hann lýsti sína totalu vanvirðing fyri hesum stovni við at biðja tingið – hoppa og renna!!

Løgtingið konfirmerar brot á egnar lógir

Tá málið um misálit á Johan Dahl kom til atkvøðugreiðslu, var úrslitið als ikki óvæntað. Okkara háttvirda lóggevandi ting konfirmeraði hesi álvarsligu brot á løgtingsins egnu lógir við at geva hesum sama landsstýrismanni eina sokallaða treytaleysa álitisvátan við 17 atkvøðum fyri 14 ímóti – umframt 2 blonkum sokallaðum kujónatkvøðum – teir tordu hvørki

at atkvøða fyri ella ímóti!

Einasti persónur í samgonguni, sum kann sigast at hava nakra tign er Jákup Mikkelsen. Hann atkvøddi sambært síni sannføring fyri misálitinum, og lat seg ikki tøla av bestiltum spinndoktarum og propagandistiskum lættisoppi frá Johan Dahl.

Lex Johan Dahl, er nú vorðin galdandi rættur í Føroyum. – Kanst tú ikki revsast eftir lóg um ábyrgd landsstýrismanna – ja, so gongur tú automatiskt friur politiskt – hetta líkamikið um tú handlar í heimildarloysi og gert teg sekan í mandatsviki mótvegis landskassanum – sum tú sum landsstýrismaður ert settur at umsita undir ábyrgd fyri lógini.

Boðskapurin frá løgtinginum er nú púra greiður. Klokkuklár brot á okkara yvirskipaðu lógir, sum m. a tryggja grundarlagið undir ábyrgdarfullari og skynsamari nýtslu av skattaborgarans peningi, skulu eftir øllum at døma ikki virðast, heilt einfalt tí slík brot her eftir ikki mugu fáa politiskar avleiðingar fyri tann ella teir landsstýrismenn, sum svika og misnýta sínar heimildir.

Tá landsins kosnu menn ganga á odda við at vanvirða tað lógarverk, sum teir sjálvir eru settir at umsita, hvussu skal so vera við restini?

Øll henda gøla er í veruleikanum ófrættakend – ein politisk vesalaváttan ella ”falliterklæring” – bæði fyri løgmann og fyri Føroya Løgting, sum ikki boðar frá góðum fyri hetta samfelag.